

Konkurences padome

Par preču papildu izkārtojumu
speciālās vietās ikdienas patēriņa
preču mazumtirdzniecības
veikalos

Tirgus uzraudzības noslēguma ziņojums

Rīga
2019

SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADS	3
1. "PIE KASES" ZONA	4
1.1. Teorētiskie pamati "pie kases" zonas preču izvietojumam.....	4
1.2. Preču izvietojuma "pie kases" zonā praktiskie aspekti.....	5
1.3. Normatīvais regulējums.....	7
2. MAZUMTIRGOTĀJU UN PIEGĀDĀTĀJU SADARBĪBA	8
2.1. Dažādā izpratnē par pamata plauktiem, papildu izkārtojumu speciālās vietās un "pie kases" zonu	9
2.2. Vienošanās par preču izvietojumu "pie kases" zonās un papildu izkārtojuma speciālās vietās	10
2.3. Pierādījumi par pakalpojumu sniegšanu	11
2.4. Līgumu un to pielikumu nosacījumi, kur saskatāma neatbilstība NMPAL noteikumiem.....	12
2.5. Planogrammas un to loma maksas noteikšanai "pie kases" zonā....	15
SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI.....	16

IEVADS

- 1 Viena no Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likumā (turpmāk – NMPAL) uzskaitītajām aizliegtajām praksēm ir maksas pieprasīšana par preču atrašanos mazumtirdzniecības vietā (NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkts, 7. panta 2. punkts).
- 2 NMPAL piemērošanas vadlīnijās¹ atrunāts, pie kādiem nosacījumiem maksas noteikšana par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās ir pieļaujama. Līdz šim Konkurences padome (turpmāk – KP) nav skaidrojusi, vai pieļaujama maksas pieprasīšana par “pie kases” zonām² mazumtirdzniecības vietās. Taču mazumtirgotāju jautājumi par papildu izvietojumu mazumtirdzniecības vietās un maksas piemērošanu liecina par šī jautājuma neviennozīmīgu izpratni. Līdz ar to jāvieš skaidrība, kā piemērot NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumus par papildu preču izkārtojumu speciālās vietās attiecībā uz precēm, kas izvietotas “pie kases” zonā.
- 3 Tirgus uzraudzības mērķis ir sniegt skaidrojumu par preču izvietojuma nosacījumiem “pie kases” zonā un attiecīgi maksas piemērošanu piegādātājiem. Efektīvas kontroles nodrošināšanai par NMPAL ievērošanu, kā arī, ņemot vērā NMPAL ieviešanas tirgus uzraudzības noslēguma ziņojumā³ noteiktās prioritātes, tostarp maksas pieprasīšana par atrašanos mazumtirdzniecības vietā, tika veikta tirgus uzraudzība “Par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības veikalos”, jo īpaši veltot uzmanību “pie kases” zonai mazumtirdzniecības vietās.
- 4 Lai sasniegtu tirgus uzraudzības mērķi, KP pieprasīja informāciju mazumtirgotājiem, kas saimniecisko darbību veic ikdienas patēriņa preču mazumtirdzniecības jomā un uz kuriem attiecas NMPAL regulējums. Informācija tika saņemta no 10 mazumtirgotājiem.
- 5 Tāpat, lai noskaidrotu piegādātāju, kuru preces cita starpā izvietotas “pie kases” zonā, viedokli par sadarbību ar mazumtirgotājiem, tika aptaujāti ne tikai Latvijā, bet arī ārpus Latvijas reģistrētie piegādātāji, jo mazumtirgotājiem, kas veic komercdarbību Latvijas Republikā, sadarbībā ar piegādātājiem ir jāievēro NMPAL noteikumi neatkarīgi

---

¹ Konkurences padome. Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijas, 2015. gads. Aktualizēts 2017. gada otrajā pusgadā. Pieejams: <https://ej.uz/NMPALvadlinijas>

² Angliski – *checkout area*.

³ Konkurences padome. Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma ieviešanas tirgus uzraudzība: Noslēguma ziņojums. 2017, 13. lpp. Pieejams: <https://ej.uz/NMPALuzraudziba>

no piegādātāju reģistrācijas valsts. Informācija tika saņemta no 15 piegādātājiem.

1. "PIE KASES" ZONA

- 6 Šajā nodaļā tiek aplūkoti preču izvietojuma "pie kases" zonās teorētiskie pamati, normatīvais regulējums un pastāvoša tiesu prakse, kā arī apkopota mazumtirgotāju un piegādātāju sniegtā informācija par preču izvietojumu šajā zonā.

1.1. Teorētiskie pamati "pie kases" zonas preču izvietojumam

- 7 Preču izvietojuma mazumtirdzniecības vietās plaši tiek analizēta mārketinga (tirgzinības, tirgvedības) teorijā. Impulsa precēm ir veltīta īpaša uzmanība mārketinga teorijā. Tās ir viena no patēriņa preču⁴ kategorijām, kuras patērētāji izvēlas, īpaši neplānojot un nepūloties tās sameklēt tirdzniecības vietā. Šīs preces tirdzniecības zālē parasti tiek izvietotas vairākās vietās, jo patērētāji, kad tās ierauga, visticamāk, iegādājas impulsīvi.⁵ Kā impulsa preču piemēri teorijā tiek minēti saldumi, žurnāli, bižutērija, unikālas apģērba preces, lēti jauni produkti,⁶ košļājamās gumijas⁷ un baterijas.⁸
- 8 Lai rosinātu impulsa pirkumus, mazumtirgotāji izvieto preces pie kasēm vai pie ieejas veikalā.⁹ Impulsa preces ne vienmēr ir tik lētas, kā šķiet,¹⁰ bet salīdzinājumā ar citām preču kategorijām impulsa preču cena patērētājiem ir mazāk nozīmīga.¹¹ Impulsa preces nodrošina mazumtirgotājiem augstākas peļņas normas.¹²
- 9 "Pie kases" zona, KP izpratnē, ir preču plauktu, aukstuma vitrīnu, ledusskapju u.tml. izkārtējums tirdzniecības zālē netālu no vietas, kur

⁴ Mārketinga teorijā visas preces tiek iedalītas divās plašās kategorijās: patēriņa preces (*convenience goods*) un industriālās preces (*industrial goods*). Patēriņa preču kategorijā ietilps ikdienas patēriņa preces (*staple products*), impulsa preces (*impulse products*) un neatliekamās preces (*emergency products*).

⁵ Kotler P., Burton S., Deans K., Brown L., Armstrong G. *Marketing*, 9th ed. Pearson Australia Group Pty Ltd. 2013, p. 279.

⁶ Burrow J. L., Fowler A. R. *Marketing*, 4th ed. South-Western Cengage Learning. 2016, p. 259.

⁷ Searle R., Searle S. *Make Money at Craft Shows: A Guide for Crafters*. Trafford Publishing. 2009, p. 13; Ross, D. F. *Distribution Planning and Control: Managing in the Era of Supply Chain Management*, 3rd ed. Springer. 2015, p. 253.

⁸ Clodfelter R., *Retail Buying: From Basics to Fashion*, 4th ed. Fairchild Books, 2013. p. 175.

⁹ Goldsmith E. B., *Consumer Economics: Issues and Behaviors*, 3rd ed. New York: Routledge. 2016, p. 244.

¹⁰ Kaparkalēja D. Merčendaizinga un pārdošanas mākslas pamati. Rīgas Tirdzniecības tehnikums, 2016, 30. lpp. Pieejams:

<http://www.rtpv.edu.lv/spaw/uploads/files/Mercendaizinga%20un%20pardosanas%20pamati%20A5.pdf>

¹¹ Burrow J. L., Fowler A. R. *Marketing*, 4th ed. South-Western Cengage Learning. 2016, p. 261.

¹² Cox, E. *Retail Analytics: The Secret Weapon*. John Wiley & Sons, Inc. 2012, p. 46.

patērētāji var norēķināties par veiktajiem pirkumiem (kases aparātiem). Par "pie kases" zonām tiek uzskatīts minētais izkārtojums ap kases aparātiem, kur tirdzniecība organizēta, individuāli apkalpojot katru pircēju (klientu apkalpošanas kases), gan arī, kur pircēji paši var norēķināties par pirkumiem (pašapkalpošanās kases). Par "pie kases" zonām tiek uzskatīts arī izkārtojums mazumtirgotāju informācijas centros, kur patērētāji var norēķināties par veiktajiem pirkumiem.

- 10 Citur pasaulē jau vairāk nekā pirms 15 gadiem mazumtirgotāji ieviesuši gan ekspress kases pircējiem, kas iegādājas tikai dažas preces, gan pašapkalpošanās kases, kur pircēji paši var noskenēt savus pirkumus un par tiem norēķināties.¹³ Taču Latvijā ekspress kases un pašapkalpošanās kases tika ieviestas salīdzinoši nesen.

1.2. Preču izvietojuma "pie kases" zonā praktiskie aspekti

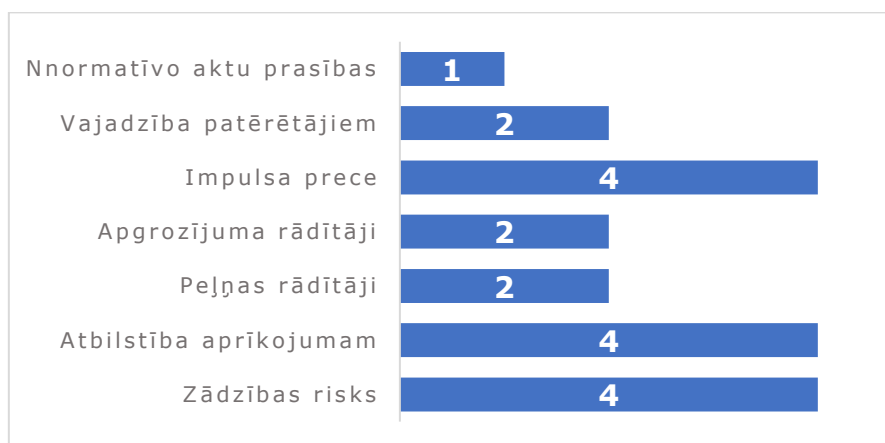
- 11 Mazumtirgotāju un piegādātāju sniegtā informācija liecina, ka to izpratne par "pie kases" zonu mazumtirdzniecības vietās neatšķiras no teorijā un KP minētās "pie kases" zonas izpratnes (skat. ziņojuma 1.1. apakšnodāju).
- 12 Tirdzniecības vietās mazumtirgotāji "pie kases" zonām atvēl dažādu platību, kas atkarīga gan no tirdzniecības vietas platības, gan no tās formāta. Arī konkrētās tirdzniecības vietas "pie kases" zonas aprīkojums var atšķirties viena mazumtirgotāja vienāda formāta mazumtirdzniecības vietās.
- 13 Tāpat kā norādīts mārketinga teorijā, "pie kases" zonā Latvijā mazumtirgotāji izvieto tā saucamās impulsa preces, tostarp saldumus, košļājamās gumijas, dzērienus, veselības un aptiekas preces (piemēram, prezervatīvi, plāksteri, uztura bagātinātāji), skūšanās piederumus, baterijas, žurnālus, tabakas izstrādājumus u.c.
- 14 Daļu no precēm, kas izvietotas "pie kases" zonā, mazumtirgotāji izvieto arī citās tirdzniecības zāles izkārtojuma vietās, t.i., pamata plauktos vai papildu izkārtojuma speciālās vietās (piemēram, papildu stendos, paletēs, grozos u.tml.). Pārsvārā tas attiecas uz precēm, kuru tirdzniecība normatīvajos aktos nav ierobežota ar noteikumu

---

¹³ Ander W. N., Stern N. Z. *Winning At Retail: Developing a Sustained Model for Retail Success*. John Wiley & Sons, Inc. 2004, p. 214.

pārdot tās vietās, kur tirdzniecība ir organizēta, individuāli apkalpojot katru pircēju.

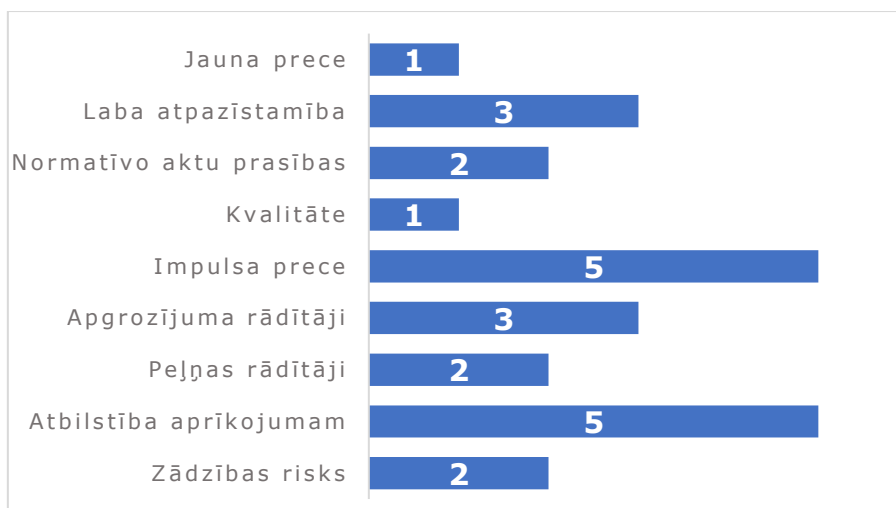
- 15 Daļa no aptaujātajiem mazumtirgotājiem minējuši zādzības risku kā vienu no iemesliem, kāpēc tie izvieto atsevišķas preces "pie kases" zonā. Mazumtirgotāji minējuši preces izmēru atbilstību konkrētās tirdzniecības vietas "pie kases" zonas aprīkojumam kā nosacījumu tās izvietošanai tieši šajā zonā. Papildus tam kā nosacījumu preces izvietošanai "pie kases" zonā mazumtirgotāji norādījuši preces apgrozījuma un rentabilitātes rādītājus, kas saskan ar mārketinga teorijā minēto, ka impulsa preces nodrošina mazumtirgotājiem augstākas peļņas normas (skat. ziņojuma 8. punktu). Mazumtirgotāji precei, kas izvietota "pie kases" zonā, izvirza arī citus kritērijus (skat. 1. attēlu).

1. attēls. Mazumtirgotāju norādītie nosacījumi preces izvietošanai "pie kases" zonā (mazumtirgotāju skaits, kas nosauca konkrēto nosacījumu).

Avots: KP izstrādāts, izmantojot mazumtirgotāju sniegto informāciju.

- 16 Kā svarīgākos iemeslus preču izvietošanai "pie kases" zonā piegādātāji minējuši preces piederību impulsa preču kategorijai un tās izmēru atbilstību konkrētās tirdzniecības vietas aprīkojumam. Tāpat kā iemeslus preces izvietošanai "pie kases" zonā piegādātāji nosaukuši apgrozījuma rādītājus un preces labu atpazīstamību. Piegādātāji nosaukuši arī citus kritērijus preces izvietošanai šajā zonā (skat. 2. attēlu).

2. attēls. Piegādātāju nosauktie iemesli preces izvietojumam "pie kases" zonā (piegādātāju skaits, kas nosauca konkrēto iemeslu).

Avots: KP izstrādāts, izmantojot piegādātāju sniegto informāciju.

- 17 Mazumtirgotāju un piegādātāju sniegtās atbildes par nosacījumiem preces izvietojumam "pie kases" zonā lielākoties sakrīt. Taču katra konkrētā nosacījuma īpatsvars ir atšķirīgs. Tas norāda, ka dažādiem nosacījumiem preču izvietojumam "pie kases" zonā mazumtirgotāji un piegādātāji piešķir dažādu nozīmi.

1.3. Normatīvais regulējums

- 18 Preču izvietojuma tieši "pie kases" zonā ir saistīta ar normatīvā regulējuma prasībām šo preču realizācijas kārtībai. Izvietojums "pie kases" zonā tabakas izstrādājumiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskās smēķēšanas ierīcēm un elektronisko smēķēšanas ierīču uzpildes tvertnēm noteikts Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likumā. Šis likums aizliedz minētās preces pārdot mazumtirdzniecības vietās, kur tirdzniecība nav organizēta, individuāli apkalpojot katru pircēju, izņemot beznodokļu tirdzniecības veikalus, kas noteikti muitas jomu regulējošos normatīvajos aktos.¹⁴

¹⁴ Tabakas izstrādājumu, augu smēķēšanas produktu, elektronisko smēķēšanas ierīču un to šķidrumu aprites likuma 8. panta pirmās daļas 6. punkts. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/282077-tabakas-izstradajumu-augu-smekšanas-produktu-elektronisko-smekšanas-iericu-un-to-skidrumu-aprites-likums>

- 19 Pārējām pārtikas un nepārtikas precēm, uz kuru mazumtirdzniecību attiecas NMPAL,¹⁵ Latvijas Republikas tiesību aktos nav noteikti ierobežojumi, kas uzliktu pienākumu mazumtirgotājiem šīs preces izvietot noteiktās vietās tirdzniecības telpās (piemēram, "pie kases" zonā).
- 20 Vairāki mazumtirgotāji norādījuši, ka tie nosaka maksu par preču izvietojumu "pie kases" zonā, pamatojoties uz šīs zonas ierobežoto pieejamību. KP norāda, ka jebkurš mazumtirgotājs saskaras gan ar ierobežoto tirdzniecības vietas platību, gan ar ierobežotu "pie kases" zonas platību katrā tirdzniecības vietā. Salīdzinājumam arī Eiropas Kopienu tiesa (šobrīd – Eiropas Savienības tiesa, turpmāk – EST) ir konstatējusi, ka mazumtirdzniecības veikali neizbēgami saskaras ar ierobežotu platību.¹⁶
- 21 Ņemot vērā faktu, ka atsevišķām precēm atrašanās vieta "pie kases" zonā, tostarp informācijas centros, ir noteikta ar likumu, kā arī mazumtirdzniecības vietu ierobežoto platību, maksas noteikšana par preču atrašanos "pie kases" zonā, pamatojoties vien uz ierobežotas pieejamības un zināmas ekskluzivitātes kritērijiem, nav pieļaujama, jo tā neatbilst NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punktā un 7. panta 2. punktā ietvertai jēgai.

2. MAZUMTIRGOTĀJU UN PIEGĀDĀTĀJU SADARBĪBA

- 22 "Pie kases" zonā mazumtirgotāji izvieto gan pārtikas, gan nepārtikas preces no desmit līdz pat 80 piegādātājiem, kas veic komercdarbību Latvijā un ārpus tās. Kā jau tika norādīts, NMPAL darbības teritorija ir Latvija, un saskaņā ar NMPAL 3. pantu tā noteikumi attiecas uz mazumtirgotājiem, aizliedzot viņiem veikt negodīgas darbības un noteikt netaisnīgus termiņus norēķiniem par piegādātajām precēm, kā arī paredz atbildību par izdarītajiem pārkāpumiem arī attiecībā uz ārpus Latvijas reģistrētiem piegādātājiem.
- 23 Tirgus uzraudzībā tika konstatēts, ka impulsa preces mazumtirgotāji izvieto "pie kases" zonā gan pie apkalpošanas kasēm, gan pie pašapkalpošanās kasēm, gan informācijas centros. "Pie kases" zonā

---

¹⁵ Latvijas Republikas Konkurences padome. Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijas 2015. gads. Aktualizēts 2017. gada otrajā pusgadā, 5. – 9. punkts. Pieejams: <https://ej.uz/NMPALvadlinijas>

¹⁶ EKT 23.10.2003. spriedums lietā T-65/98 *Van den Bergh Foods Ltd* pret Eiropas Komisiju, 91. rindkopa. Pieejams: <http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=61998TJ0065&lang1=en&lang2=LV&type=TEXT&ancre=>

izvietotās pārtikas un nepārtikas preces pārsniedz simtiem vienību. Izvietoto preču klāsts un apjoms atšķiras atkarībā no mazumtirdzniecības vietas lieluma un mazumtirgotāja darbības specifikas.

- 24 Atbilstoši KP novērojumiem, 2017. gada nogalē atsevišķi mazumtirgotāji paplašinājuši "pie kases" zonā izvietoto preču klāstu tieši pie pašapkalpošanās kasēm. Līdz ar to mazumtirgotāju jautājums par NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumu piemērošanu papildu preču izkārtojumu speciālās vietās attiecībā uz precēm, kas izvietotas "pie kases" zonā, kļūst arvien aktuālāks.
- 25 Preču izvietojumu "pie kases" zonā nodrošina mazumtirgotāju darbinieki, tie arī kontrolē, lai prece netrūkst "pie kases" zonā. Tikai daži mazumtirgotāji norādījuši, ka piegādātāji arī regulāri pārbauda preču izvietojumu papildu izkārtojuma speciālās vietās. Piegādātāju sniegtās atbildes liecina, ka par preču izvietojumu un pietiekamību "pie kases" zonā vispirms ir atbildīgi mazumtirgotāju darbinieki. Divas trešdaļas aptaujāto piegādātāju atbildējuši, ka tie seko līdzi, lai mazumtirdzniecības vietās netrūktu to piegādāto preču.

2.1. Dažādā izpratne par pamata plauktiem, papildu izkārtojumu speciālās vietās un "pie kases" zonu

- 26 Tirgus uzraudzībā tika konstatēts, ka mazumtirgotāju viedokļi par atšķirībām starp "pie kases" zonām, papildu izkārtojumu speciālās vietās un pamata plauktiem atšķiras: daļa mazumtirgotāju "pie kases" zonu uzskata par pamata plauktu vietu, daļa – par papildu izkārtojuma speciālo vietu –, bet vēl citu mazumtirgotāju ieskatā, atkarībā no preču grupas, "pie kases" zona var būt gan pamata plaukta vieta, gan papildu izkārtojuma speciālā vieta.
- 27 Līdz ar to, atkarībā no mazumtirgotāja izpratnes par "pie kases" zonu atšķirīgās situācijās, dažādi tiek piemēroti NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumi, kas ierobežo jebkura pārtikas preču mazumtirgotāja un mazumtirgotāja ar būtisku ietekmi nepārtikas preču tirdzniecībā konkrētajā tirgū rīcības brīvību attiecībā uz maksājumu noteikšanu par preces atrašanos mazumtirdzniecības vietā (tai skaitā par preču izvietojumu plauktos). Atkarībā no mazumtirgotāja izpratnes par "pie kases" zonas izvietojumu konkrētajā situācijā, mazumtirgotājs piegādātājam par preču izvietojumu "pie kases" zonā piemēro vai nepiemēro maksu.

2.2. Vienošanās par preču izvietošānu "pie kases" zonās un papildu izkārtojuma speciālās vietās

- 28 Vienošanās process par preču izvietošānu "pie kases" zonās notiek divos virzienos: (1) mazumtirgotāji uzrunā piegādātājus, kuru preces atbilst mazumtirgotāju izvirzītajiem parametriem, lai tās var izvietot "pie kases" zonā, (2) piegādātāji iesniedz savus piedāvājumus par preču izvietošānu "pie kases" zonā. Abos gadījumos vērtējumu un gala lēmumu par preču izvietošānu "pie kases" zonā pieņem mazumtirgotājs.
- 29 Kaut gan mazumtirgotāji apgalvo, ka maksa par preču izvietošānu "pie kases" zonā netiek pieprasīta, tie nenoliedz, ka mārketinga plāna ietvaros, par kuru noslēgtas vienošanās ar piegādātājiem, tiek paredzēta preču izvietošāna papildu izkārtojuma speciālās vietās, tostarp arī "pie kases" zonā. Līdz ar to arī gadījumos, kad mazumtirgotājs par preces atrašanos "pie kases" zonā atsevišķu maksu nenosaka, tā var tikt iekļauta kopējā mārketinga maksā. Minētā nekonsekvence mazumtirgotāju sniegtajās atbildēs norāda uz to dažādo izpratni par "pie kases" zonu.
- 30 Gan mazumtirgotāji, gan piegādātāji norādījuši, ka par preču izvietošānu "pie kases" zonā bieži vien tiek rīkoti konkursi, kur ar saviem piedāvājumiem piedalās vairāki piegādātāji. Minētie konkursi tiek rīkoti reizi gadā vai vienu reizi divu gadu laikā.
- 31 Vienošanās procesā par preču izvietošānu papildu izkārtojuma speciālās vietās tiek apspriesti piegādātāja mārketinga plāni, kas veicinās tirdzniecību konkrētā mazumtirgotāja tirdzniecības vietās. Vienošanās procesā par preču izvietošānu gan "pie kases" zonā, gan papildu izkārtojuma speciālās vietās mazumtirgotāji izvērtē piegādātāja piedāvājuma ekonomisko izdevīgumu. Tāpēc kopējā mārketinga maksa, ko piegādātājs maksā mazumtirgotājam, var tikt ņemta vērā, kad mazumtirgotājs vērtē vairāku piegādātāju piedāvājumus.
- 32 Vienošanās procesa noslēgumā mazumtirgotājs ar piegādātāju noslēdz rakstveida vienošanos, kurā atrunāta maksa par preču izvietošānu papildu izkārtojuma speciālās vietās un par preču izvietošānu "pie kases" zonās, ja mazumtirgotāja ieskatā konkrētajā situācijā tā ir papildu izkārtojuma speciālā vieta. Tāpat papildus noslēgtajiem līgumiem un to pielikumiem starp mazumtirgotājiem un

piegādātājiem pastāv arī mutiskas vienošanās un vienošanās elektroniskās sarakstes veidā.

- 33 Ņemot vērā vienošanās par preču izvietošanu "pie kases" zonās un papildu izkārtojuma speciālās vietās procesa specifiku, tostarp kopējās mārketinga maksas lieluma nozīmi, vērtējot konkursā iesniegtos piegādātāju piedāvājumus par preču izvietošanu "pie kases" zonā, mazumtirgotājiem pēc KP pieprasījuma ir jāuzrāda konkursa nolikums vai kritēriji, kādus tie izvirza piegādātājiem par preču izvietošanu "pie kases" zonā, lai KP var pārliecināties, ka maksas pieprasīšana atbilst NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumiem.
- 34 Aptaujātie mazumtirgotāji, kas par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās un/vai "pie kases" zonā piemēro maksu, norādījuši, ka šis pakalpojums ir pieejams visiem piegādātājiem. Taču KP secina, ka minētās vienošanās par preču izvietošanu "pie kases" zonās un papildu izkārtojuma speciālās vietās darbības laiks un mārketinga maksa, ko piegādātājs apņemas samaksāt mazumtirgotājam par viena vai divu gadu garu periodu, var liegt piekļuvi citiem piegādātājiem saskaņā ar nediskriminējošiem un vienlīdzīgiem nosacījumiem, kā norādīts NMPAL piemērošanas vadlīniju 22. punktā. Tāpēc mazumtirgotājiem, rīkojot konkursus un slēdzot līgumus ar piegādātājiem par preču papildu izkārtojuma speciālās vietās un/vai "pie kases" zonā, jāizvērtē līgumu termiņi un citi kritēriji, lai piegādātājiem nodrošinātu piekļuvi papildu izkārtojuma speciālām vietām un/vai "pie kases" zonām saskaņā ar nediskriminējošiem un vienlīdzīgiem nosacījumiem.

2.3. Pierādījumi par pakalpojumu sniegšanu

- 35 Attaisnojuma dokumenti mazumtirgotāju grāmatvedībā, kas apliecina sniegtā pakalpojuma par preču izvietošanu "pie kases" zonā un/vai preču papildu izkārtojumu speciālās vietās esamību, ir rakstveida vienošanās, kā arī mazumtirgotāja izrakstītie rēķini par sniegtajiem pakalpojumiem.
- 36 Savukārt piegādātāju sniegtā informācija liecina, ka to grāmatvedībā attaisnojuma dokumenti, kas apliecina sniegtā pakalpojuma par preču izvietošanu "pie kases" zonā un/vai preču papildu izkārtojumu speciālās vietās esamību, papildu mazumtirgotāju norādītiem dokumentiem ir arī abu pušu parakstītie pakalpojuma pieņemšanas-nodošanas akti. Taču mazumtirgotāja un piegādātāja parakstīta

pakalpojuma pieņemšanas-nodošanas akta esamība neizslēdz, ka tas var būt bijis uzspiests piegādātājam. Jāņem vērā "baiļu faktoru",¹⁷ kā dēļ piegādātājs var būt spiests šādu dokumentu parakstīt, baidoties no mazumtirgotāja īstenotiem komerciāliem pretpasākumiem .

- 37 Tirgus uzraudzībā noskaidrots, ka mazumtirgotāji darījuma esamību neapliecina ar kādiem papildu pierādījumiem, piemēram, fotogrāfijām par preces izvietojumu "pie kases" zonā vai preču papildu izkārtojumu speciālajās vietās. Pastāvot informācijas asimetrijai starp pusēm, pastāv arī risks, ka var tikt pieprasīta maksa par neesošu pakalpojumu, kā attaisnojuma dokumentu uzrādot tikai rēķinu.
- 38 Darījuma esamību, tai skaitā arī preces izvietojumu "pie kases" zonā un/vai preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, būtu jāapliecina ar attaisnojuma dokumentiem uzņēmumu grāmatvedības reģistros (kā to nosaka likuma Par grāmatvedību 7. panta pirmā daļa un saskaņā ar šī likuma 15. panta pirmo daļu izdotie 2003. gada 21. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.585 Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju (turpmāk – MK noteikumi Nr.585)). Atsevišķos gadījumos uzņēmumu grāmatvedība pieprasa attaisnojuma dokumentiem pielikt klāt arī fotogrāfijas, kas apliecinātu preču izvietojuma faktu. Taču normatīvajos aktos nav noteikts, ka pie attaisnojuma dokumentiem būtu pieskaitāmas arī fotogrāfijas.
- 39 Pierādīšanas pienākums par pakalpojuma sniegšanu atbilstoši NMPAL 3. pantam gultas uz mazumtirgotāja pleciem. Tāpēc mazumtirgotājam pēc KP pieprasījuma ir jāpierāda, ka ir piemērota maksa par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, kas rakstveidā noslēgta starp mazumtirgotāju un piegādātāju un nav saistīta ar NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteiktām aizliegtām prasībām no mazumtirgotāja puses.

2.4. Līgumu un to pielikumu nosacījumi, kur saskatāma neatbilstība NMPAL noteikumiem

- 40 NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkts, 7. panta 2. punkts nosaka, ka mazumtirgotājam aizliegts piegādātājam pieprasīt maksu par

---

¹⁷ Eiropas Komisija. Ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par uzņēmumu savstarpēju negodīgu tirdzniecības praksi pārtikas apgādes ķēdē. Briselē, 29.1.2016. COM(2016) 32 final. 9. lpp. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0032&from=EN>;

Eiropas Komisija. Paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un Sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai Negodīgas tirdzniecības prakses novēršana uzņēmumu savstarpējā pārtikas apgādes ķēdē. COM/2014/0472 final. 7. lpp. Pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52014DC0472&from=EN>

preču atrašanos mazumtirdzniecības vietā, tai skaitā par preču izvietošanu veikalu plauktos, izņemot kad:

- 1) starp mazumtirgotāju un piegādātāju noslēgta rakstveida vienošanās;
- 2) vienošanās noslēgta, ka tiks maksāts par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās.

41 Savukārt NMPAL piemērošanas vadlīniju 22. punktā norādīti šādi nosacījumi, kad plaukti uzskatāmi par papildu izkārtojumu speciālām vietām:

- 1) tiek izvietotas atsevišķas preces no konkrētās preču kategorijas precēm;
- 2) pastāv īstermiņa¹⁸ rakstveida vienošanās starp piegādātāju un mazumtirgotāju;
- 3) jebkuram piegādātājam tiek piedāvāta piekļuve saskaņā ar nediskriminējošiem un vienlīdzīgiem nosacījumiem.

42 Tirgus uzraudzībā, vērtējot sadarbības līgumu un to pielikumu atbilstību NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumiem, KP vērtēja gan rakstveida vienošanās esamību un tās saturu, gan to noslēgšanas un darbības laiku, gan vienošanās norādīto preču papildu izkārtojumu speciālās vietās veidu (piemēram, papildu stendi, paletes, grozi, gala plaukti utt.).

43 Izvērtējot sadarbības līgumus un to pielikumus, kas noslēgti starp mazumtirgotājiem un piegādātājiem, KP konstatēja riska pazīmes to nosacījumu neatbilstībai gan NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta, gan 7. panta 2. punkta noteikumiem (skat. ziņojuma 44. – 48. punktu).

44 Kā jau norādīts, mazumtirgotāji ar piegādātājiem vienojas par mārketinga maksas apmēru gada laikā. Atsevišķos gadījumos, kad KP nav iesniegti papildu vienošanās vai citi paskaidrojošie dokumenti, nav iespējas pārliecināties par sniegtā pakalpojuma saturu un attiecīgi novērtēt, vai minētas maksas pieprasīšana atbilst NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumiem. Tāpēc mazumtirgotājiem jānodrošina attaisnojuma dokumentu pieejamība par attiecīgo pakalpojumu sniegšanu.

45 Tirgus uzraudzībā tika konstatēts, ka līgumos un to pielikumos mazumtirgotāji ne vienmēr norāda konkrētas preces, kas tiks izvietotas papildu izkārtojuma speciālās vietās, bet gan norāda tikai piegādātās preces zīmolu. Kopsakarā ar iepriekš minēto, kad noslēgta

---

¹⁸ Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centra 01.10.2015. Vadlīniju preču un pakalpojumu cenu norādīšanai, tostarp godīgas komercprakses īstenošanā 5.1.4. punktu, par īstermiņa varētu uzskatīt termiņu līdz četrām kalendārām nedēļām pēc kārtas, ja vien nepastāv citi būtiski un objektīvi apstākļi, kādēļ piemērots cits laika posms.

vienošanās nav īstermiņa, šādā mazumtirgotāju rīcībā saskatāms risks nediskriminējošu un vienlīdzīgu nosacījumu piemērošanai citiem piegādātājiem, lai tie piekļūtu papildu izkārtojumu speciālās vietās.

- 46 Tika konstatēts, ka līgumus un to pielikumus mazumtirgotāji ar piegādātājiem atsevišķos gadījumos slēdz nevis pirms, bet pēc līgumā atrunāto pakalpojumu sniegšanas. NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumi nosaka, ka mazumtirgotājam un piegādātājam jānoslēdz rakstveida vienošanās, ka tiks maksāts par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās. Līdz ar to, ja mazumtirgotājs un piegādātājs vienojas par pakalpojuma maksas apmēru pēc tam, kad pakalpojums jau sniegts vai tā sniegšanas laikā, to nevar uzskatīt par atbilstošu NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punktā un 7. panta 2. punktā ietvertai jēgai. Līdz ar to šāda mazumtirgotāju rīcība, slēdzot līgumus ar piegādātājiem, var liecināt par NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta pārkāpumu mazumtirgotāju darbībās.
- 47 MK noteikumu Nr.585 7.¹ un 7.² punktā noteiktas prasības, kas jāievēro, sagatavojot attaisnojuma dokumentus attiecībā uz pakalpojumiem. Līdz ar to attaisnojuma dokumentu, kas apliecina sniegtā pakalpojuma par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās esamību, sagatavošanas kārtība un saturs, ko mazumtirgotājiem jāievēro, noteikts normatīvajā regulējumā.
- 48 Tirgus uzraudzībā tika konstatēts, ka mazumtirgotāji līgumos un to pielikumos ne vienmēr norāda papildu izkārtojuma speciālās vietas veidu, par kuru pieprasīta maksa. Atsevišķos gadījumos bez mazumtirgotāju paskaidrojumiem no līgumu un to pielikumu noteikumiem nevarēja noteikt, par kuru no preču papildu izkārtojuma speciālo vietu veidiem mazumtirgotāji piemēro piegādātājiem maksu. Tāpat arī piegādātāji atsevišķos gadījumos nevarēja sniegt precīzas atbildes, par ko tiem ir piemērota maksa. Līdz ar to KP nav iespējams pārliecināties, par ko tika pieprasīta maksa un vai pakalpojumi (t.sk. mārketinga pakalpojumi) faktiski tika sniegti.
- 49 Tirgus uzraudzībā konstatēts, ka mazumtirgotāji jebkura darījuma esamību apliecina ar rakstveida vienošanos, kā arī ar mazumtirgotāja izrakstītiem rēķiniem par sniegtajiem pakalpojumiem. Tāpēc mazumtirgotājam rakstveida vienošanās un rēķinos par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās jānorāda gan pakalpojuma nosaukums, gan attiecīgā saimnieciskā darījuma vai darbības apraksts, gan saimnieciskā darījuma mērītāji¹⁹, kā to nosaka MK noteikumi Nr.585.

¹⁹ MK noteikumu Nr.585 7.² punktā noteikts, ka, sagatavojot šo noteikumu 7.¹ punktā minēto attaisnojuma dokumentu, saimnieciskā darījuma mērītājos norāda:

1. Mērvienību un daudzumu.

2.5. Planogrammas un to loma maksas noteikšanai "pie kases" zonā

- 50 Gandrīz visi aptaujātie mazumtirgotāji preču izvietojuma plānošanai izmanto planogrammas jeb diagrammas vai modeļus, kas nosaka preču izvietojumu plauktos, lai uzlabotu pārdošanas rezultātus²⁰. Tie mazumtirgotāji, kas tirgus uzraudzības laikā neizmantoja planogrammas, norādīja, ka plāno tās izmantot tuvākajā nākotnē.
- 51 Aptaujātie mazumtirgotāji planogrammas izmanto arī preču izvietojuma plānošanai "pie kases" zonā. Lielākā daļa mazumtirgotāju norādījuši, ka planogrammas "pie kases" zonai tie veido patstāvīgi, nesaskaņojot tās ar piegādātājiem. Daži mazumtirgotāji norādījuši, ka veido planogrammas sadarbībā ar piegādātājiem. Atsevišķi mazumtirgotāji norādījuši, ka preču izvietojumu planogrammās nosaka piegādātāji.
- 52 Vairāki piegādātāji norādījuši, ka mazumtirgotāji planogrammas nosaka paši, nesaskaņojot tajās attēlotu preču izvietojumu ar piegādātājiem. Daži piegādātāji snieguši informāciju, ka tie nevar ietekmēt produktu kategoriju pārvaldību mazumtirgotāju tirdzniecības vietās, tomēr tie drīkst sniegt savas rekomendācijas par produkta izvietojumu un to tirdzniecības veicināšanu. Tāpat piegādātāji norādījuši, ka tie drīkst mazumtirgotāju veidotajās planogrammās noteikt savu preču izkārtojumu.
- 53 Attiecībā uz mazumtirgotāju un piegādātāju sadarbību, veidojot planogrammas, jāņem vērā KP pausto nostāju par plaukta sadalījuma ievērošanu, ka tas var radīt pārmērīgi caurspīdīgus darbības nosacījumus tirgū esošiem konkurentiem, līdz ar to, slēdzot līgumus, tirgus dalībniekiem būtu pienākums izvērtēt līguma nosacījumu atbilstību Konkurences likuma 11. panta pirmās un otrās daļas noteikumiem.²¹
- 54 KP, veicot mazumtirgotāju rīcības, piemērojot piegādātājiem maksu par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, atbilstību NMPAL

---

2. Vienas vienības cenu.

3. Saimnieciskā darījuma novērtējumu naudā.

4. Piešķirtās atlaides, ja tādas ir.

5. No saimnieciskā darījuma novērtējuma naudā aprēķinātos nodokļus (pievienotās vērtības nodoklis, akcīzes nodoklis, dabas resursu nodoklis), ja tādi ir.

6. Saimnieciskā darījuma novērtējumu naudā kopā ar nodokļiem.

²⁰ Oxford Dictionaries. Oxford University Press. Pieejams:

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/us/planogram>

²¹ Konkurences padome. Cigarešu izplatīšanas tirgus uzraudzība, 2016. gads. 34. lpp. Pieejams:

<https://ej.uz/Cigaresulzplatisana>

6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumiem, secina, ka jābūt nodrošinātai iespējai pārbaudīt, vai konkrētā vieta mazumtirgotāja tirdzniecības vietā ir pamata plaukta vieta vai speciālā vieta. Līdz ar to mazumtirgotājam pēc KP pieprasījuma jānodrošina mazumtirdzniecības vietas planogrammas, lai KP var par to pārliecināties.

- 55 Lielākā daļa aptaujāto piegādātāju uz KP jautājumu, vai planogrammas esamība sekmē to izpratni par maksas apmēru par preču izvietošānu "pie kases" zonā, atbildējuši noraidoši. Tāpat arī uz jautājumu, vai planogrammas esamība sekmē piegādātāju izpratni par maksas apmēru par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, lielākā daļa aptaujāto piegādātāju snieguši negatīvu atbildi.
- 56 Šādas piegādātāju atbildes, iespējams, skaidrojamas ar tirgus uzraudzībā konstatēto, ka vienošanās starp mazumtirgotājiem un piegādātājiem par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās un/vai "pie kases" zonā, nav precīzi norādīts, kur atbilstoši planogrammai mazumtirdzniecības vietā tiks izvietotas piegādātāja preces. Proti, preces speciālās vietās un/vai "pie kases" zonā faktiski var tikt izkārtotas citur, nekā mazumtirgotājs ar piegādātāju ir vienojušies. Šāda situācija, aplūkojot to kopsakarā ar iepriekš minētām tirgus uzraudzības gaitā konstatētajām riska pazīmēm starp mazumtirgotājiem un piegādātājiem noslēgto līgumu nosacījumu neatbilstībai NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta noteikumiem, var radīt NMPAL pārkāpuma risku.

SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI

- 57 "Pie kases" zona ir preču plauktu, aukstuma vitrīnu, ledusskapju u.tml. izkārtojums tirdzniecības zālē netālu no kases aparātiem un pašapkalpošanās kasēm, kā arī izkārtojums mazumtirgotāju informācijas centros, kur patērētāji arī var norēķināties par veiktajiem pirkumiem.
- 58 KP norāda, ka plaukti uzskatāmi par papildu izkārtojumu speciālām vietām, ja tie atbilst šādiem nosacījumiem: (1) tiek izvietotas atsevišķas preces no konkrētās preču kategorijas precēm; (2) pastāv īstermiņa rakstveida vienošanās starp piegādātāju un mazumtirgotāju; (3) jebkuram piegādātājam tiek piedāvāta piekļuve

saskaņā ar nediskriminējošiem un vienlīdzīgiem nosacījumiem.²² Šie nosacījumi vienlīdz attiecināmi, lai vērtētu, vai konkrētajā situācijā preču izkārtojums "pie kases" zonā atbilst preču papildu izkārtojuma speciālās vietās kritērijiem.

- 59 Galvenā atšķirība starp preču papildu izkārtojumu speciālajās vietās un preču izvietojumu veikalu pamata plauktos attiecībā uz "pie kases" zonu ir, vai prece tirdzniecības vietā izvietota tikai "pie kases" zonā vai prece atrodas arī citur mazumtirdzniecības vietā. Ja "pie kases" zona ir vienīgā preču izvietojuma vieta vai preces pamata izvietojuma vieta, tad tā nevar tikt uzskatīta par preču papildu izkārtojuma speciālo vietu.
- 60 Maksas noteikšana par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās ir pieļaujama, ja vien mazumtirgotājs un piegādātājs par to ir vienojušies rakstiski pirms pakalpojuma sniegšanas. Papildu maksas piemērošana par preču atrašanos "pie kases" zonā būtu pieļaujama gadījumos, kad "pie kases" zona tiek uzskatīta par preču papildu izkārtojuma speciālo vietu. Taču maksas piemērošana par preču atrašanos "pie kases" zonā būtu aizliegta, ja preču izvietojuma šajā vietā ir preces pamata izvietojuma vieta.
- 61 Maksas noteikšana par preču atrašanos "pie kases" zonā, pamatojoties vien uz zināmas ekskluzivitātes kritērijiem un ierobežotas platības pieejamību, nav pieļaujama un neatbilst NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punktā un 7. panta 2. punktā ietvertai jēgai, jo to var attiecināt uz jebkuru no papildu izkārtojuma vietas veidiem (papildu stendi, paletes, grozi, gala plaukti utt.) un pat uz mazumtirdzniecības vietu kopējo platību.
- 62 NMPAL piemērošanas vadlīnijās KP vairākkārt ir uzsvērusi, ka katram maksājumam, ko mazumtirgotājs pieprasījis no piegādātāja, ir jābūt pamatotam ar pakalpojumu vai citu konkrētu, ekonomiski skaidrojamu labumu, ko mazumtirgotājs sniedz piegādātājam.²³ KP norāda, ka pierādīšanas pienākums par pakalpojuma sniegšanu atbilstoši NMPAL 3. pantam ir mazumtirgotājam.
- 63 Sagatavojot attaisnojuma dokumentus attiecībā uz pakalpojumiem par preču izvietojumu "pie kases" zonā un/vai preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, mazumtirgotājam tajos jānorāda gan pakalpojuma nosaukums, gan attiecīgā saimnieciskā darījuma vai darbības apraksts, gan saimnieciskā darījuma mērītāji, kā to nosaka

---

²² Konkurences padome. Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijas, 2015. gads. Aktualizēts 2017. gada otrajā pusgadā, 7. lpp. Pieejams: <https://ej.uz/NMPALvadlinijas>

²³ Konkurences padome. Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma piemērošanas vadlīnijas, 2015. gads. Aktualizēts 2017. gada otrajā pusgadā, 40., 83. punkts. Pieejams: <https://ej.uz/NMPALvadlinijas>

2003. gada 21. oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.585
Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju.

- 64 Mazumtirgotājam jāspēj pierādīt pamatotība maksai par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās. Mazumtirgotājam pēc KP pieprasījuma jāiesniedz mazumtirdzniecības vietas planogrammas, lai KP ir iespēja pārbaudīt, vai konkrētā mazumtirgotāja tirdzniecības vieta ir pamata plaukta vieta vai speciālā vieta.
- 65 Gan mazumtirgotājs, gan piegādātājs var pierādīt pakalpojuma sniegšanas faktu ar izrakstītiem rēķiniem un/vai noslēgtiem līgumiem vai citiem attaisnojuma dokumentiem. Pakalpojuma sniegšanas faktu var pierādīt arī, piemēram, ar piegādātāja un mazumtirgotāja parakstītiem pieņemšanas-nodošanas aktiem un fotogrāfijām tirdzniecības vietā. Lai mazumtirdzniecības vietās pārliecinātos par pakalpojuma sniegšanas faktu starp mazumtirgotāju un piegādātāju noslēgtajās vienošanās norādītājā laika periodā un vietā, KP ir tiesības pieprasīt un saņemt no mazumtirgotāja noslēgtās rakstveida vienošanās par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, par ko piegādātājiem tiks piemērota maksa.
- 66 Vērtējot mazumtirgotāja darbību atbilstību NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punkta un 7. panta 2. punkta (maksas pieprasīšana par preču atrašanos mazumtirdzniecības vietā) noteikumiem, piemērojot maksu gan par preču izvietojumu "pie kases" zonā, gan par preču papildu izkārtojumu speciālās vietās, KP ņems vērā šādus kritērijus:

- 1) noslēgtā rakstveida līguma esamība;
- 2) līgumā norādītas konkrētas preces, par kuru papildu izkārtojumu piemērota maksa;
- 3) līgums noslēgts pirms pakalpojuma sniegšanas un maksas piemērošanas;
- 4) līgumā ir skaidri un nepārprotami formulēti noteikumi par piemērojamo maksu.

Tāpat KP vērtēs, vai starp piegādātāju un mazumtirgotāju noslēgtais līgums ilgtermiņā bez objektīva pamata neierobežo citu piegādātāju iespējas izvietot savus produktus speciālā izvietojuma vietās mazumtirdzniecības vietās.

- 67 Ņemot vērā tirgus uzraudzības gaitā konstatēto, NMPAL piemērošanas vadlīnijas tiks papildinātas ar iepriekš minētajiem kritērijiem, lai vērtētu mazumtirgotāja maksas noteikšanas par preču papildu izkārtojumu speciālā izvietojuma vietās un/vai par preču izvietošānu "pie kases" zonā atbilstību NMPAL 6. panta pirmās daļas 2. punktam un 7. panta 2. punktam (skat. ziņojuma 66. punktu).

Pateicība

Konkurences padome pateicas uzņēmumiem un asociācijām, kas sniedza tirgus uzraudzības veikšanai nepieciešamo informāciju.

Par tirgu uzraudzību

Konkurences padome veic tirgu uzraudzību – padziļinātu konkurences situācijas analīzi – mērķtiecīgi izvēlētos tirgos, lai atklātu un novērstu konkurences kropļojumus, kas ierobežo uzņēmumu vienlīdzīgu sāncensību.

Uzraudzības noslēguma ziņojums tiek publiskots, ja to neliedz informācijas pieejamības ierobežojumi un ja informācija par tirgu, kas iegūta papildus pārkāpuma konstatēšanai vai nekonstatēšanai, uzskatāma par būtisku.

Sabiedrības līdzdalības iespējas

Anonīmas ziņošanas iespēja Konkurences padomes interneta vietnē: <http://www.kp.gov.lv/lv/tipoffs>

Informēt Konkurences padomi par iespējamiem pārkāpumiem vai saņemt konsultāciju iespējams gan klātienē (iepriekš piesakoties), gan telefoniski (arī neatklājot savu identitāti).

Konkurences padome

Brīvības 55, 2.korp.,

Rīga, LV-1010,

Tālrunis: +371 67282865

Fakss: +371 67242141

E-pasts: konkurence@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

[@KPgovLV](https://twitter.com/KPgovLV)